

#4 Natascha Sadr Haghghian

De paso

8 juliol – 12 desembre 2011

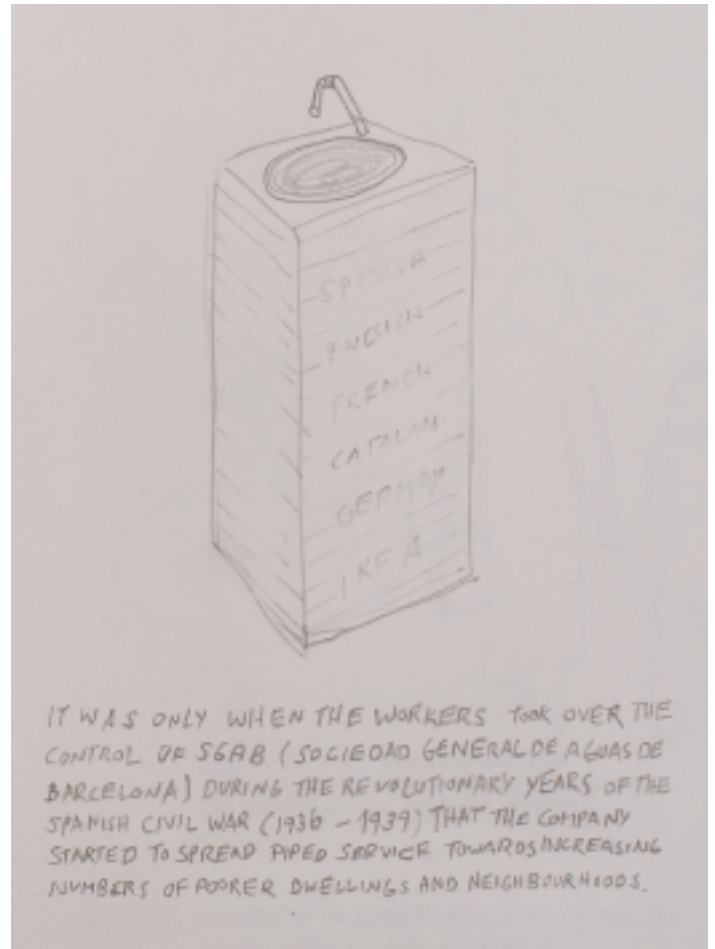
Capella MACBA

En parlar d'art s'ha generalitzat la tendència a identificar els artistes segons el seu estil, que ens proporciona un marc de referència a l'hora d'acostar-nos i entendre les obres d'art. Tanmateix, una de les característiques fonamentals del treball de Natascha Sadr Haghghian és, precisament, l'absència d'un estil definit.

Dins de la varietat de temes tractats per l'artista, hi ha projectes relacionats amb la ciència, com *The Microscope* (2006), en el qual, al llarg d'una conversa amb Evelyn Fox-Keller, professora d'història i filosofia de la ciència al MIT, investiga la construcció de la realitat. D'altres projectes, com és el cas d'*I Can't Work Like This* (2007), tracten de les dificultats de la producció artística dins el context comercial d'una fira d'art i la frustració que suposa aquest tipus de creativitat. I també hi trobem treballs com el llibre d'artista publicat aquest any en col·laboració amb Ashkan Sepahvand per a l'«Institut de traducció incongruent», que aborda la manera en què aprenem a «mirar» partint d'un llibre de text, publicat pel Ministeri d'Educació iranià, per ensenyar art al primer curs de Batxillerat.

Aquesta diversitat de projectes, que d'entrada podria resultar desconcertant, en aquest cas constitueix el fil conductor d'una obra que no es pot encarar sense tenir en compte la manera de treballar de l'artista. Natascha Sadr Haghghian defineix la seva aproximació en els termes següents: «investigar, manipular i dubtar». Mitjançant la recerca i la manipulació, Haghghian tracta de comprendre els temes que la preocupen alhora que posa constantment en dubte allò que troba. L'objectiu de l'obra final és incorporar aquests dubtes a fi de generar un espai de reflexió i de debat.

Per a Natascha Sadr Haghghian, la tria del format de presentació és part del procés de concepció de l'obra, i és també el resultat de reaccions i propostes que l'artista ha

Natascha Sadr Haghghian, esbós per a *De paso*, 2011.
© Natascha Sadr Haghghian, 2011

anat experimentant al llarg de la recerca. Els formats presenten les regles i jerarquies aparentment inherents als sistemes de representació, de vegades ocultes i d'altres, òbvies. El fet de comprendre el funcionament d'aquestes regles aviva encara més el desig de Haghghian d'alterar-les i desestabilitzar-les perquè, d'aquesta manera, perdin la seva autoritat i el seu poder, i puguin ser qüestionades.

A *De paso*, l'exposició que presenta a la Capella MACBA, Natascha Sadr Haghghian parteix de dos temes complexos i de gran actualitat en la nostra societat: el turisme i la privatització de l'aigua. A través d'ells, elabora una instal·lació en la qual el so, com a element central, intenta suscitar una reflexió sobre aquests aspectes fonamentals de la nostra vida política.

La Capella MACBA sembla buida des de l'exterior; només uns bancs ens conviden a entrar-hi i seure, oferint-nos una estona de repòs enmig de les activitats quotidianes. En entrar, sentim uns sons que s'interrelacionen amb l'espai, de manera que la percepció que en tenim es transforma aleatòriament i es barreja amb la remor de la ciutat. A mesura que avancem, comprovem que a cadascuna de les capelles laterals els altaveus emeten un so diferent, però de la mateixa «família», que s'endinsa i penetra en cada un dels volums, fins a confluïr tots ells al centre de la sala. No hi ha un sol lloc ni un sol moment en què el so sigui igual. És una peça en variació contínua. Al fons d'aquest espai hi trobem la font d'aquest so: una maleta amb rodes que aixafa una ampolla de plàstic d'aigua mineral.

L'Organització Mundial del Turisme (OMT) defineix el turista com una persona que viatja a una destinació principal diferent del seu entorn habitual, per una durada superior a una nit i inferior a un any, amb qualsevol finalitat (lleure, negocis o un altre motiu personal) que no sigui la de ser empleat per una entitat del país o del lloc visitat. El sector turístic ha passat de 25 milions de desplaçaments l'any 1950 a 806 milions el 2005 i, segons les últimes dades de 2011, manté una tendència a l'alça.

Aquest fenomen té com a protagonistes nombroses ciutats com Barcelona o Berlín (on viu i treballa Natascha Sadr Haghghian). Per a l'artista, és impossible pensar en aquest tipus de ciutats sense esmentar la peregrinació de gent amb trolleys des de l'aeroport fins al centre, una circumstància afavorida pel desenvolupament de les companyies de baix cost que, tot sovint, han fet del viatge una obligació. I que s'acompanya d'icones de la vida moderna com l'ampolla d'aigua, indispensable per apaivagar la xafogor de l'asfalt cremant al bat del sol de migdia o a primera hora de la tarda, o per prevenir una deshidratació que arruïnaria les felices vacances urbanes.

L'ampolla de plàstic apunta, a més, a un altre fet: la privatització de l'aigua. La industrialització i comercialització de l'aigua comporta la compra de les deus naturals, que passen a ser propietat dels grans grups del sector alimentari. El 1998 el nostre país consumia uns 80 litres d'aigua embotellada per persona; avui, ens acostem al que es denomina «maduresa» del mercat amb aproximadament 120 litres per persona i any, segons la International Bottled Water Association. Aquestes xifres permeten fer-se una idea del gran impacte mediambiental del sector, tant pel que fa als residus com als recursos i l'energia. A això cal afegir-hi el transport fins al consumidor final i els derivats del petroli que s'utilitzen per produir les ampolles, de les quals no se'n recicla més del 20% del volum total. Si bé és cert que la tradició de l'aigua embotellada no és un fenomen recent (a Europa ja s'embotellava aigua de les deus al segle XVI), no serà fins a la segona meitat del segle XX quan als Estats Units es comença a comercialitzar d'una manera habitual i es popularitza un mercat que avui dia té un important paper en la nostra economia.

Durant molt de temps, les fonts d'aigua potable van ser el recurs habitual de proveïment per als ciutadans, una tradició a la qual al·ludeix l'escultura en forma de font situada a la capella renaixentista adjacent a la Capella MACBA. De vegades, aquests equipaments han esdevingut símbols polítics, com va passar durant els tres anys (1936-1939) de la Guerra Civil, quan els anarquistes van controlar la Societat General d'Aigües de Barcelona (SGAB) i la van col·lectivitzar. Per primera vegada, les canonades es van fer arribar als veïnats més pobres i l'aigua es va convertir així en un símbol de llibertat. Entre els brigadistes internacionals que van venir a Barcelona durant aquell temps, ja fos per prendre part en la lluita armada al costat dels republicans o per donar testimoni dels esdeveniments, hi havia David Seymour i George Orwell, que van deixar documents d'aquell període en forma de fotografies i escrits. A aquesta època corresponen el fragment de *Homage to Catalonia* escrit per Orwell el 1938 i la imatge presa el 1938 per David Seymour que trobem al costat de la font. Aquest costum de referenciar el viatge està encara molt

estès en forma de diaris de viatge i souvenirs. Tornem a la maleta, al turisme i a les diferents maneres de viatjar i relacionar-se amb els llocs on es viatja, així com a les raons diverses que motiven el viatge.

Aquesta manera d'acostar-se a la realitat, de fer política a través de l'art, reflexionant sobre el que ens envolta per mirar d'entendre-ho, és fonamental en l'obra de Natascha Sadr Haghghian. Es tracta d'una forma de pensament amb una lògica que es basa més en el fet de plantejar debats que no pas de resoldre'ls, i que implica la capacitat d'indagar en més d'una solució davant d'un problema. Amb d'altres paraules: es busca no sols arribar a l'essència dels temes que es plantegen, sinó també analitzar com es poden representar, com emergeixen les imatges que ens envolten i com dotar de significat la mateixa pràctica artística.

Activitats

Dijous 7 de juliol, a les 18 h

Visita comentada amb **Natascha Sadr Haghghian** i **Soledad Gutiérrez**, conservadora d'exposicions temporals del MACBA (exclusiva per als Amics del MACBA)
Capella MACBA. Aforament limitat

Per què i com faig el que faig? Els artistes parlen

Natascha Sadr Haghghian conversa amb **Soledad Gutiérrez**

Auditori MACBA. Entrada lliure. Aforament limitat

Data per confirmar (octubre)

Per a més informació: www.macba.cat

Presentacions de l'obra

Feiners, a les 17.30 h / Dissabtes, a les 13.30 i 17.30 h / Diumenges i festius, a les 13.30 h
En català dimecres, dissabtes a les 17.30 h i diumenges

Publicació

#04 *Natascha Sadr Haghghian. De paso*, publicació digital de la Sèrie Capella MACBA, consultable a <http://www.macba.cat/serie-capella> (en preparació)

Més informació a www.macba.cat i http://twitter.com/MACBA_Barcelona

Exposició organitzada pel Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA) i coproduïda amb la Fundació Han Nefkens..

Horaris

Feiners, d'11 a 20 h

(a partir del 25 de setembre, d'11 a 19.30 h)

Dissabtes, de 10 a 20 h

Diumenges i festius, de 10 a 15 h

Dimarts no festius, tancat

Dilluns, obert

Capella MACBA

Carrer dels Àngels, 7

08001 Barcelona

www.macba.cat

Amb la participació de:

